

PATVIRTINTA
Akcinės bendrovės
Vidaus vandens kelių direkcija
generalinio direktoriaus
2024 m. rugsėjo 4 d.
įsakymu Nr. 4S-88

**AKCINĖS BENDROVĖS VIDAUS VANDENS KELIŲ DIREKCIJA
KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO MOTYVUOTA IŠVADA
DĖL REKLAMOS IR UŽSAKOMŲJŲ STRAIPSNIŲ UŽSAKymo BEI VALDYMO
PROCESŲ**

2024-08-29

1. BENDRA INFORMACIJA

Pateikiamas analizės objektas – pasirinkta veiklos sritis, kurioje egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, analizės tikslas, analizės laikotarpis, nurodoma kas atliko analizę

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsniu, Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos) akcinėje bendrovėje Vidaus vandens kelių direkcija (toliau – Bendrovė) buvo atliktas veiklos srities, kurioje egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas ir korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.

Analizuota veiklos sritis – reklamos ir užsakomųjų straipsnių užsakymo bei valdymo procesas.

Analizės tikslas – nustatyti rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai Bendrovės vykdomos veiklos srityje, įvertinti, ar veiklos sritį reglamentuojantys vidaus teisės aktai yra aiškūs ir nedviprasmiški (nedidina korupcijos pasireiškimo rizikos) ir pasiūlyti prevencijos priemonės šiems korupcijos rizikos veiksniams suvaldyti ir pašalinti.

Analizės laikotarpis – 2023 m. rugpjūčio 1 d. – 2024 m. rugpjūčio 1 d.

Analizę atliko – už korupcijos prevenciją atsakingas asmuo – teisės ir prevencijos vadovas.

2. ANALIZĖS REZULTATAI

2.1. Analizuotų ir vertintų teisės aktų ar kitų dokumentų sąrašas

Pateikiami veiklos sritį reglamentuojantys teisės aktai ar kiti dokumentai

- 1) Bendrovės įstatai;
- 2) Bendrovės generalinio direktoriaus 2024-04-30 įsakymu Nr. 4S-44 patvirtintas mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas;
- 3) Personalo ir komunikacijos direktoriaus pareiginiai nuostatai.

2.2. Vertinimo metodika

Nurodomas pasirinktas vertinimo būdas (atliktas vidinis tyrimas, atlikta apklausa, atlikta lyginamoji, sisteminė dokumentų analizė, teisės aktų ar procedūrų peržiūra/vertinimas, ekspertinis vertinimas, SWOT analizė, pagrindinių priežasčių analizė, priežasčių ir efekto analizė, rizikos pasekmių vertinimo analizė ar kt.)

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą buvo atlikta sisteminė teisės aktų ir kitų dokumentų analizė, vykdyti vidiniai tyrimai/patikrinimai, atlikta Bendrovės darbuotojų, susijusių su reklamos ir užsakomųjų straipsnių užsakymu, priežiūra bei valdymu, apklausa.

2.3. Veiklos srities monitoringas

Pateikiama informacija apie anksčiau atliktus veiklos srities vertinimus, t. y. Specialiųjų tyrimų tarnybos atliktus antikorporacinius ir korupcijos rizikos vertinimus, surašant išvadas, atliktus korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimus, surašant motyvuotas išvadas. Pateikiama informacija, ar vertinimuose pateiktos rekomendacijos ir priemonės yra įgyvendintos, įvertinti, ar rekomendacijos ir priemonės buvo veiksmingos.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas reklamos ir užsakomųjų straipsnių (toliau – Reklama) užsakymo bei valdymo procesų srityje Bendrovėje anksčiau nebuvo atliktas, todėl siekiant užtikrinti prevencines priemones yra tikslinga įvertinti Reklamos užsakymo ir valdymo procesus bei juos tinkamai reglamentuoti.

2.4. Analizės rezultatas

Pateikiami esamos situacijos analizės rezultatai, atsižvelgiant į situacijos vertinimo kriterijus, ir įvardijamos priežastys, didinančios korupcijos pasireiškimo rizikos lygį, ir kita svarbi informacija.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas pradedamas nuo teisės aktų, reglamentuojančių audituojamą veiklą, susipažinimo ir analizės, kurių metu tikslinga identifikuoti teisinio reglamentavimo spragas, galimybę dviprasmiškai taikyti teisės aktų nuostatas, įvertinti sprendimų priėmimo procedūros aiškumą, įvertinti teisės aktų taikymo praktiką, nustatyti, kurios teisės aktų nuostatos sudaro sąlygas korupcijai.

Atliekant reklamos ir užsakomųjų straipsnių paslaugų užsakymo bei valdymo proceso korupcijos rizikos vertinimą, buvo įvertinti šie veiksniai: procesų reglamentavimo būklė, atsakingų asmenų įgaliojimai ir atsakomybės ribos, paslaugų tiekėjų pasirinkimo kriterijai bei kontrolės mechanizmai, interesų konfliktų valdymas ir rizikų kontrolė. Analizė grindžiama pateiktais atsakymais į klausimą, kurie leido išsiaiškinti esamas galimybes korupcijos pasireiškimui bei pasiūlyti galimus prevencinius veiksmus.

Reklamos ir užsakomųjų straipsnių paslaugų užsakymo procesų reglamentavimo trūkumas

Iš pateiktų duomenų nustatyta, kad reklamos ir užsakomųjų straipsnių užsakymo paslaugų teikimo tvarka įmonėje nėra aiškiai reglamentuota. Tokia situacija kelia riziką dėl procedūrų neapibrėžtumo, kas gali sudaryti sąlygas neskaidriems sprendimams bei atverti galimybes galimiems korupcinio pobūdžio veiksams.

Atsakingų asmenų įgaliojimai ir atsakomybės ribos

Bendrovėje nėra nustatyti aiškūs atsakingų asmenų įgaliojimai ir atsakomybės ribos, susijusios su reklamos ir užsakomųjų straipsnių užsakymu. Dėl šios priežasties kyla atsakomybės ir sprendimų priėmimo neaiškumas, o tai gali sudaryti sąlygas korupcijos pasireiškimui.

Tiekėjų pasirinkimo kriterijai

Nustatyta, kad nėra fiksuotų kriterijų, pagal kuriuos pasirenkami reklamos ir užsakomųjų straipsnių paslaugų tiekėjai. Paslaugų tiekėjai pasirenkami pagal tematiką, veiklos regioną ir tikslinę auditoriją, tačiau nėra dokumentuotų ir viešai prieinamų formalių atrankos kriterijų. Tai sukuria nepakankamą kontrolės mechanizmą ir padidina korupcijos riziką.

Tiekėjų sąrašo sudarymas ir atnaujinimas

Bendrovėje nėra sudarytas nuolat atnaujinamas tiekėjų sąrašas, kuris galėtų būti naudojamas siekiant sumažinti interesų konfliktų riziką. Nėra sistemingai taikoma priežiūra ar periodiškai

peržiūrimas tiekėjų sąrašas, kas gali sąlygoti ilgalaikį bendradarbiavimą su tais pačiais tiekėjais ir neskaidrumo galimybės.

Ataskaitiniu laikotarpiu (2023 m. rugpjūčio 1 d. – 2024 m. rugpjūčio 1 d.) buvo atlikti šie viešieji Reklamos paslaugų pirkimai:

Sutarties objektas	Tiekėjas	Sutarties data
Reklaminė kampanija Diginet	Uždaroji akcinė bendrovė „Metre“	2024-07-31
Reklamos paslaugos	Viešoji įstaiga „Lietuvos junior achievement“	2024-05-22
Reklamos paslaugos	Mažoji bendrija „Virketis Media“	2024-04-05
Reklamos paslaugos	Uždaroji akcinė bendrovė „Alpetas“	2024-02-08
Viešinimo paslaugos	Lietuvos pramoginės laivybos industrijos asociacija „LITBOAT“	2024-05-20
Viešinimo paslaugos	Uždaroji akcinė bendrovė „Delfi“	2024-02-29
Viešinimo paslaugos	Uždaroji akcinė bendrovė „BNS“	2023-11-15

Atlikus Reklamos paslaugų užsakymų organizavimo ir vykdymo antikorupcinę analizę ir vertinimą, darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė yra žema, nėra proteguojamas ar prioretizuojamas nei vienas tiekėjas, Reklamos paslaugos yra užsakomos atsižvelgiant į Bendrovės poreikius ir tikslinę auditoriją. Esamos rizikos valdomos gerai dėl šių sričių kuruojančios Personalo ir komunikacijos direktorės aukšto kompetencijų lygio, tačiau siekiant užtikrinti kuo didesnę analizuotos srities skaidrumą, nepriklausomai nuo šių sričių kuruojančio asmens kompetencijų, motyvuotos išvados 3.1 punkte teikiami siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos sumažinimo.

3. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

Papunkčiui nurodomi nustatyti vertinimo metu nustatyti korupcijos rizikos veiksniai (išoriniai, sisteminiai, vidiniai, individualūs) dėl teisinės bazės netobulumo/nebuvimo, neaiškių ar neskaidrios sprendimų priėmimo procedūrų, nuolatinio pobūdžio tam tikrų nustatytų procedūrų nesilaikymo, blogos organizacijos kultūros, netinkamos darbų ir procesų kontrolės ir priežiūros mechanizmų ir kt., pateikiant korupcijos rizikos įvertinimą (maža, vidutinė, didelė)

Apibendrinus reklamos ir užsakomųjų straipsnių paslaugų užsakymo bei valdymo proceso korupcijos rizikas, galima daryti šias išvadas:

1. Direkcijoje nėra aiškiai reglamentuota reklamos ir užsakomųjų straipsnių paslaugų teikimo tvarka bei nustatyti atsakingų asmenų įgaliojimai ir atsakomybės ribos, kas gali sudaryti sąlygas neskaidrumui ir korupcijos pasireiškimui.
2. Nėra reguliariai atnaujinamo tiekėjų sąrašo, kuris galėtų būti naudojamas interesų konflikto prevencijai.

3.1. Siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo

Pateikiamos siūlomos priemonės veiklos srities vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams mažinti ar panaikinti pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plano formą:

Eil. Nr.	Priemonė	Atsakingas vykdytojas	Įvykdymo terminas	Laukiamas rezultatas
1	Reglamentuoti procesus Siekiant sumažinti korupcijos riziką, būtina parengti aiškias reklamos ir užsakomųjų straipsnių paslaugų užsakymo bei valdymo procedūras, kurios būtų privalomos visiems Direkcijos darbuotojams, susijusiems su šia veikla.	AB Vidaus vandens kelių direkcija	2025-03-31	Sukurtos ir įdiegtos aiškos reklamos ir užsakomųjų straipsnių paslaugų užsakymo bei valdymo procedūros
2	Aiškiai apibrėžti atsakingų asmenų įgaliojimus Siekiant išvengti atsakomybės pasiskirstymo neaiškumų ir užtikrinti skaidrumą, rekomenduojama aiškiai apibrėžti atsakingų asmenų įgaliojimus ir atsakomybės ribas.	AB Vidaus vandens kelių direkcija	2025-03-31	Suteikti aiškūs įgaliojimai reklamos ir užsakomųjų straipsnių užsakymui bei valdymui
3	Sukurti tiekėjų sąrašą Rekomenduojama sudaryti reguliariai atnaujinamą tiekėjų sąrašą, kuris padėtų išvengti interesų konflikto bei skatintų konkurenciją.	AB Vidaus vandens kelių direkcija	2024-12-31	Sukurtas tiekėjų sąrašas, kuris reguliariai peržiūrimas ir atnaujinamas